

AVRUPA PARLAMENTOSU'NUN TÜRKİYE'NİN ÜYELİK SÜRECİNE YÖNELİK KARARI: HANGİ AMACA YÖNELİK YAPILAN BİR ÖNERİ?

AVİM

Avrupa Parlamentosu, Türkiye ile üyelik müzakerelerini askıya alması maksadıyla Avrupa Komisyonuna tavsiyede bulundu. Parlamento, Komisyonu görüşmeleri gecikmeksizin ertelemeye çağırdı. Her ne kadar Parlamentonun müzakere sürecindeki yetkileri sınırlı olsa da, kararının müzakere sürecinde önemli psikolojik ve önermeli etkileri bulunmaktadır. [\[1\]](#)

Karar, Parlamentoda 477 kabul, 64 ret ve 97 çekimser oyla alındı. Parlamento Üyeleri (Avrupa Parlamentosu Milletvekilleri), Avrupa Parlamentosu'nda yapılan görüşmeler sırasında, genel olarak, Nisan ayında Türkiyede yapılan anayasa referandumu sonrasında gerçekleştirilen reformların uygulanmasının durdurulması maksadıyla yapılan bildirgeyi desteklediklerini savunmaktadırlar. AP milletvekilleri, anayasa referandumu sonucunda Türkiye'de uygulanacak reformların, özü itibariyle ABnin Kopenhag kriterleriyle çeliştiğini belirttiler.[\[2\]](#)

Parlamento tarafından benimsenen karar, Hollanda İşçi Partisi milletvekili Kati Piri tarafından parlamentoya gönderilen tavsiyeye dayanmaktadır. Piri aynı zamanda Dış İlişkiler Komisyonu üyesidir. Piri, 2016da, AB Parlamentosunun Türkiye Raporu tasarısını hazırladı.[\[3\]](#) Dahası, Parlamentoya sunulan metni taslak haline getirdi ve daha sonra bu metin parlamento kararına dönüştürüldü. [\[4\]](#) Türkiye'nin AB üyeliği ilerleme raporunu kaleme alan kişi olması göz önünde bulundurulduğunda, Piri'nin parlamentodaki kritik rolüne dikkat etmek gerekir.

Fakat, parlamentoda kabul edilen metnin, tamamen Kati Piri tarafından hazırlanan tavsiyeye dayanmadığını belirtmek gerekir.[\[5\]](#) Piri'nin Parlamento Genel Kuruluna sunduğu öneri, öncelikle insan hakları, temel özgürlükler ve AB-Türkiye ilişkilerinin mevcut durumu gibi kritik perspektifli çeşitli konulara odaklanmıştır.[\[6\]](#) Fakat Genel Kurul'da, Kati Piri tarafından gönderilen metne, raporun içeriği ve ana odağına ilişkin olmayan değişiklikler ilave edilerek oluşturulan metin, kabul edildi.

Avrupa Parlamentosu üyeleri, sadece Türkiye-AB ilişkileri ile alakasız konularda değil, siyasi tarafsızlık konusunda da ilaveler yapmışlardır. Bu bağlamda belirtilmesi gereken en önemli iki örnek, Osmanlı İmparatorluğu'nda yaşanan tarihî olaylarla ilgilidir. Birincisi, 1915 yılında gerçekleşen ve I. Dünya Savaşı sırasında hem Ermenilerin hem de Türklerin hayatını kaybettiği trajik olaylarla ilgilidir. Avrupa Parlamentosu kararları, Türkiye'nin demokratikleşme sürecini teşvik etmekle ilgiliyse, 1915 olaylarının Türkiye'nin mevcut demokratikleşme süreciyle ne kadar alakalı olduğu ve bunun AB müzakere süreciyle nasıl bir ilgisi olduğu sorusu akıllara gelmektedir. Dahası, kabul edilen metne eklenen cümle, 1915'te tarafların tamamının yaşadığı acıdan bahsetmemekte, sadece tek bir anlatıya vurgu yapmaktadır. Rapordaki ilgili bölüm, I. Dünya Savaşı sırasında Ermenilerin savaş bölgelerinden tehcirinin yüzüncü yıl dönümü ile ilgili olarak, 15 Nisan 2015'te parlamentonun kabul ettiği karara da atıfta bulunmaktadır.

İkinci örnek, Türkiye'deki tarihi yerler ile ilgilidir. Metnin 18. Maddesi, Türkiye'nin Yunan, Ermeni ve Asur kültür mirasını geçen yüzyıl boyunca korumadığını iddia etmektedir. Metin, Türkiye'nin tarihi alanların korunmasıyla ilgili kabul ettiği yasal yükümlülükler tam olarak uymadığını savunmaktadır.[7] AB Parlamentosu üyeleri, ya tarihi Yunan, Ermeni ve Asur bölgelerinde yıllardır yapılan restorasyonları göz ardı etmeyi seçmişler ya da bu kapsamda yapılan çalışmaların tamamen farkında değiller. Eğer AP milletvekilleri iyi niyetle hareket etseydi veya bu konuda araştırma yapmış olsalardı, yazdıkları bu maddenin doğru olmadığını bilirlerdi. Örneğin, Kartal Surp Nişan Ermeni Ortodoks Kilisesi, ilçe belediyesi ve birkaç sivil toplum örgütü tarafından ortaklaşa sağlanan kaynaklarla restore edilen kiliselerden sadece birisidir.[8]

Öyle görünüyor ki, bazı AP milletvekillerinin tercih ettiği yörünge, sadece Türkiye'nin AB üyelik önerisine değil, genel olarak Türkiye-AB ilişkilerine zarar vermeye çalışmaktadır. Bu AP milletvekillerinin, daha büyük resme bakmak yerine, tarihi ve kültürel tarafsızlığa dayalı kararlar aldıkları görülmektedir. Avrupa Parlamentosunun bu son hareketi, genel olarak AB-Türkiye ilişkisine oldukça zarar verebilir. Parlamentonun kararı, Türkiye'ye tavsiyelerde bulunan ve Türkiye ile AB arasındaki ilişkileri geliştirmeyi amaçlayan iyi niyetli eleştirel yaklaşımdan belirgin bir şekilde farklıdır. Bu gibi ifade ve eklemeler içeren Parlamento kararı kendi inandırıcılığını ve saygınlığını azaltmaktadır.

[1] Ece Toksabay ve Tulay Karadeniz, EU Parliament Calls for Turkey Accession Talks to Be Suspended, *Reuters*, 06 Temmuz 2017, erişim tarihi 10 Temmuz 2017, böl. World News, <https://www.reuters.com/article/us-gulf-qatar-idUSKBN19X0WM>; Suzan Fraser, EU Parliament Advises Freeze of Turkey's Membership Talks, *Washington Post*, 06 Temmuz

2017, erişim tarihi 10 Temmuz 2017, böl. Europe, https://www.washingtonpost.com/world/europe/eu-parliament-advises-freeze-of-turkeys-membership-talks/2017/07/06/43462438-625b-11e7-80a2-8c226031ac3f_story.html?utm_term=.a7997b2eec27.

[2] Connor Murphy, MEPs Say Turkey Accession Talks Should Be Suspended, *Politico*, 06 Temmuz 2017, erişim tarihi 10 Temmuz 2017, <http://www.politico.eu/article/meps-say-turkey-accession-talks-should-be-suspended-european-parliament/>.

[3] Maïa de La Baume, MEPs Vote to Criticize Turkey on Democracy, *Politico*, 04 Nisan 2016, erişim tarihi 10 Temmuz 2017, <http://www.politico.eu/article/meps-vote-to-criticize-turkey-on-democracy-european-parliament-refugee-crisis/>.

[4] Kati Piri, DRAFT REPORT on the 2016 Commission Report on Turkey, Draft Report (European Union Parliament/ Committee on Foreign Affairs, 18 Nisan 2017).

[5] European Parliament Resolution of 6 July 2017 on the 2016 Commission Report on Turkey (European Parliament, 06 Temmuz 2017), P8_TA - PROV(2017) 0 306.

[6] Piri, DRAFT REPORT on the 2016 Commission Report on Turkey.

[7] A.g.e.

[8] Restored Armenian Church Opens in Istanbul, *Daily Sabah*, 10 Ağustos 2015, erişim tarihi 10 Temmuz 2017, böl. İstanbul, <https://www.dailysabah.com/istanbul/2015/08/11/restored-armenian-church-opens-in-istanbul>.

Yazar Hakkında :

Atıfta bulunmak için: AVİM, . 2025. "AVRUPA PARLAMENTOSU'NUN TÜRKİYE'NİN ÜYELİK SÜRECİNE YÖNELİK KARARI: HANGİ AMACA YÖNELİK YAPILAN BİR ÖNERİ?." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2017 / 56. Temmuz 13. Erişim Mayıs 16, 2025. <https://avim.org.tr/tr/Yorum/AVRUPA-PARLAMENTOSU-NUN-TURKIYE-NIN-UYELIK-SURECINE-YONELIK-KARARI-HANGI-AMACA-YONELIK-YAPILAN-BIR-ONERI>

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE

Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax:** +90 (312) 438 50 26

 @avimorgtr

 <https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi>

E-Posta: info@avim.org.tr

<http://avim.org.tr>

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır